

Initiatiefvoorstel onderwijskwaliteit

Aan de voorzitter van de Gemeenteraad van Haarlem

Geachte voorzitter,

Conform artikel 36 van het Reglement van Orde, doe ik u hierbij een initiatiefvoorstel "Haarlemse onderwijskwaliteit" toekomen. D66 zet zich al jaren in voor kwalitatief goed onderwijs en streeft naar continue verbetering. Juist omdat het onderwijs volgens D66 van het hoogste belang is voor ontwikkeling. Gelukkig is de kwaliteit van onderwijs in Haarlem goed, maar onze ambitie ligt hoger. Daarnaast is er een aantal ontwikkelingen, zoals bezuinigingen, die een bedreiging vormen voor de kwaliteit van het onderwijs. Uiteraard zijn in de eerste plaats de schoolbesturen verantwoordelijk voor de kwaliteit van onderwijs. Echter de gemeente kan ook een positieve en stimulerende rol spelen.

D66 pleit via dit initiatiefvoorstel voor een meer prominente rol van de gemeente Haarlem op het gebied van de kwaliteit van het Haarlemse onderwijs. Wij doen daartoe een aantal concrete voorstellen en verzoeken het college van B&W om in samenwerking met de schoolbesturen tot nadere uitwerking en uitvoering te komen.

Met vriendelijke groet,

De D66-fractie

Ontwerpbesluit

De gemeenteraad van Haarlem,

Gelezen het initiatiefvoorstel Haarlemse onderwijskwaliteit,

Besluit:

- een meer prominente rol te spelen op het gebied van de Haarlemse onderwijskwaliteit;

En verzoekt het college van B&W om:

- de kwaliteit van onderwijs actief op de bestuurlijke agenda te zetten;
- te stimuleren dat de beschikbare extra financiële middelen voor de actieplannen van het ministerie van OCW voor Haarlem optimaal benut wordt door schoolbesturen te vragen hoe zij werken aan het realiseren van de doelen uit de actieplannen en hoe de gemeente hen daarbij kan ondersteunen;
- het bestaande gemeentelijke beleid te versterken en zichtbaar te maken en daartoe onder meer de geformuleerde ambities op te nemen in de begroting;
- in het kader van de invoering van Passend Onderwijs en de decentralisatie jeugdzorg te onderzoeken hoe er vanuit de gemeente invulling gegeven kan worden aan een regierol met betrekking tot de zorgstructuur rond scholen;
- de voorstellen in dit initiatief te toetsen op uitvoerbaarheid en de commissie Samenleving te informeren over hoe het college de uitvoering vorm geeft.

Niet voor publicatie

Inlichtingen:

Diane Kerbert

06-25367178

diane.kerbert@D66haarlem.nl

Initiatiefvoorstel onderwijskwaliteit

Haarlemse onderwijskwaliteit

Inleiding

D66 zet zich al jaren in voor kwalitatief goed onderwijs en streeft naar continue verbetering. Gelukkig is de kwaliteit van onderwijs in Haarlem goed, maar onze ambitie ligt hoger. Daarnaast is er een aantal ontwikkelingen, zoals bezuinigingen, die een bedreiging vormen voor de kwaliteit van het onderwijs. Uiteraard zijn in de eerste plaats de schoolbesturen verantwoordelijk voor de kwaliteit van onderwijs. Echter de gemeente kan ook een positieve en stimulerende rol spelen.

D66 pleit via dit initiatiefvoorstel voor een meer prominente rol van de gemeente Haarlem op het gebied van de kwaliteit van het Haarlemse onderwijs en doet daartoe een aantal concrete voorstellen. Het gaat hierbij voor een deel om het zichtbaar maken, formaliseren en versterken van de huidige praktijk. De gemeente geeft hiermee een expliciet signaal af dat zij de kwaliteit van onderwijs hoog in het vaandel heeft en dat zij zich op dat terrein als partner van de schoolbesturen beschouwd.

D66 kiest ervoor om *nu* met dit initiatief te komen omdat het ministerie van OCW de komende vier jaar een financiële impuls geeft gericht op de verbetering van de professionaliteit en kwaliteit van het onderwijs. De eerste financiële middelen zijn voor 2012 en worden op 1 maart 2012 aan de schoolbesturen beschikbaar gesteld.

Het initiatiefvoorstel is als volgt opgebouwd:

1. De kracht van goed onderwijs;
2. De Nederlandse onderwijskwaliteit kan en moet beter;
3. Drie landelijke actieplannen voor beter presteren;
4. Een meer prominente rol voor de gemeente Haarlem;
5. Financiële paragraaf.

2

1. De kracht van goed onderwijs

Goed onderwijs is de beste garantie voor persoonlijke, maatschappelijke en economische ontwikkeling voor iedereen.

D66 gaat uit van de kracht van onderwijs als motor van persoonlijke ontwikkeling. Goed onderwijs is een voorwaarde voor de ontwikkeling van het individu. Met een goede en passende opleiding kan ieder mens het beste uit zichzelf halen. Het onderwijssysteem, als samenhangend geheel, faciliteert en begeleidt deze ontwikkeling. Ieder individu heeft recht op een minimumniveau van onderwijs en elke leerling verdient gelijke kansen op goed onderwijs.

D66 gaat uit van de kracht van onderwijs als motor van de samenleving. Onderwijs draagt bij aan burgerschapsvorming en maakt jongeren bewust van hun omgeving en van democratische normen en waarden. Door goed onderwijs ontstaat een maatschappij waarin burgers verantwoordelijkheid willen en kunnen nemen, voor zichzelf, voor hun omgeving en voor de samenleving als geheel. Goed onderwijs is de basis voor een samenleving waarin mensen elkaar in hun waarde laten.

D66 gaat uit van de kracht van onderwijs als motor van onze economie. Investeren in onderwijs en kennis is investeren in de basis waarop de welvaart en economische groei in Nederland in de toekomst gebouwd is. Onderwijs, onderzoek en innovatie zijn de pijlers onder een sterke kenniseconomie, die zich internationaal met de beste kan meten.

Niet voor publicatie

Inlichtingen:

Diane Kerbert

06-25367178

diane.kerbert@D66haarlem.nl

06 25367178

Initiatiefvoorstel onderwijskwaliteit

2. De Nederlandse onderwijskwaliteit kan en moet beter

De kwaliteit van ons onderwijs kan en moet veel beter. D66 zet zich daar al jaren voor in en pleit daarbij voor extra investeringen in onderwijs. Een belangrijk aspect daarbij is meer investeren in leraren; door betere beloning, het versterken van het leraarsvak, minder bureaucratie en innovatie in het lesgeven. Een ander aspect is scherpere sturing op kwaliteit; door een centrale kwaliteitsnorm, het sluiten van zeer zwakke scholen, een sterke onderwijsinspectie, inzicht voor ouders in schoolkwaliteit, centrale eindtoetsen en een leerlingvolgsysteem.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap toont wat betreft de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs ook ambities. In een brief aan de Tweede Kamer¹ zegt zij hierover: "De kwaliteit van het Nederlandse onderwijs en daarmee de prestaties van leerlingen moeten in de komende jaren over de hele linie omhoog".

3. Drie landelijke actieplannen voor beter presteren

Het ministerie van OCW heeft drie actieplannen (professionaliseringsprogramma) opgesteld om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren waarin een groot aantal doelstellingen genoemd die samen te vatten zijn in de volgende actielijnen:

Het actieplan 'Basis voor Presteren' voor het Primair Onderwijs:

- Naar een hoger ambitieniveau;
- Leren van resultaten;
- Opbrengstgericht leiderschap en professionalisering;
- Scholen aan zet;
- Leertijd effectiever benutten en uitbreiden.

Het actieplan 'Beter Presteren' voor het Voortgezet Onderwijs:

- Opbrengstgericht werken;
- Bevorderen van excellentie en ambitie;
- Bewust kiezen.

Het actieplan 'Leraar 2020 – een krachtig beroep!' voor PO, VO en MBO

- De kwaliteit van de leraar en schoolleider wordt duurzaam geborgd;
- Naar professionelere scholen met ruimte voor goed onderwijspersoneel;
- Er komen voldoende en goed opgeleide leraren.

Onderdeel van de plannen van de minister is ook het stimuleren van regionale samenwerking en het bevorderen van samenwerking tussen scholen en bedrijven.

Deze actielijnen met de daaraan verbonden doelen zijn neergelegd in Bestuursakkoorden met de PO-raad en de VO-raad en worden daarmee ook gedragen door de leden van deze raden.

Bovenstaande doelstellingen zijn natuurlijk ook op het Haarlemse onderwijs van toepassing. In het kader van deze actieplannen en bestuursakkoorden komen financiële middelen (Prestatiebox) voor schoolbesturen beschikbaar. Het schoolbestuur heeft de vrijheid om deze middelen naar eigen inzicht in te zetten voor thema's die binnen de eigen scholen voor verbetering vatbaar zijn. Per school kan de behoefte verschillen: wat een aandachtspunt voor één school is, kan immers een sterke kant van een andere school zijn.

¹ Brief aan de Tweede Kamer, aanbieding Actieplannen Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs en Leraren, 23 mei 2011.

Niet voor publicatie

Inlichtingen:

Diane Kerbert

06-25367178

diane.kerbert@D66haarlem.nl

Initiatiefvoorstel onderwijskwaliteit

Sommige verbetermaatregelen kunnen scholen zelf realiseren, maar bij andere aspecten hebben zij wellicht ondersteuning nodig. Scholen kunnen daarvoor marktpartijen inschakelen. Daarnaast is door het ministerie 'School aan Zet' aangewezen om scholen en schoolbesturen te helpen bij het realiseren van verbeteringen. School aan Zet heeft vooral een bemiddelende rol: een school zoekt bijvoorbeeld een geschikte training voor schoolleiders en School aan Zet kan hen suggesties doen van partijen die de school daarbij kunnen ondersteunen.

4. Een meer prominente rol voor de gemeente Haarlem

Voor de kwaliteit van onderwijs zijn uiteraard in de eerste plaats de schoolbesturen verantwoordelijk. De rijksoverheid stelt de relevante kaders en de Inspectie van Onderwijs houdt toezicht. Dit betekent echter niet dat de gemeente niet wordt aangesproken en aangekeken indien de kwaliteit van onderwijs te wensen overlaat. Bovendien vindt D66 de kwaliteit van onderwijs dermate van belang dat het een plek op de lokale politieke agenda verdient.

Wat D66 betreft, betekent dit niet dat de gemeente op de stoel van de schoolbesturen en schooldirecties gaat zitten. Onderwijsinstellingen en leraren moeten de ruimte hebben om, samen met ouders en leerlingen, het onderwijs in te richten. De gemeente is een partner en versterkt, maar blijft bij, haar eigen rol. De gemeente kan op die manier een positieve en stimulerende rol spelen. Bijvoorbeeld door de kwaliteit van onderwijs nadrukkelijk op de agenda te zetten en door samen met de schoolbesturen in te zetten op verbetering.

Hieronder volgt een nadere concretisering van mogelijkheden om deze rol van de gemeente verder invulling te geven. Daarbij gaat het om *alle* scholen voor primair en voortgezet onderwijs in Haarlem. We verzoeken het college van B&W om, in samenwerking met de schoolbesturen, tot nadere uitwerking en uitvoering te komen.

Kwaliteit van onderwijs op de bestuurlijke agenda:

1. De gemeenteraad spreekt uit dat de gemeente een meer prominente rol wil gaan spelen op het gebied van onderwijskwaliteit;
2. De commissie samenleving spreekt minimaal eenmaal per jaar met de schoolbesturen over relevante aspecten ten aanzien van (de kwaliteit van) het onderwijs, inclusief aandachtspunten die schoolbesturen inbrengen;
3. De wethouder Onderwijs draagt actief de mening van de gemeente ten aanzien van onderwijskwaliteit uit en plaatst dit onderwerp op de agenda in de relevante bestuurlijke overleggen;
4. Het onderwerp kwaliteit van onderwijs wordt een vast agendapunt op de agenda's van het BOPO en BOVO²;
5. In de LEA en de REA³ wordt een paragraaf over de kwaliteit van onderwijs opgenomen.

Optimaal benutten professionaliseringsprogramma (cq. de actieplannen):

6. De wethouder Onderwijs vraagt de schoolbesturen, in het bijzonder besturen van (zeer) zwakke scholen, op welke wijze zij meedoen aan het landelijke professionaliseringsprogramma;
7. De gemeente vervult een faciliterende en ondersteunende rol ten aanzien van het professionaliseringsprogramma, mede gebaseerd op de behoefte van de schoolbesturen. Daarbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan:
  - *het vervullen van een makelaarsfunctie voor scholen;* door bijvoorbeeld informatie geven, doorverwijzen, verbinding leggen tussen scholen onderling en/of naar andere relevante organisaties in het onderwijsveld;
  - *intercollegiale consultatie te stimuleren;* door bijvoorbeeld scholen aan elkaar te koppelen die een vergelijkbare kwaliteitsvraag hebben of juist verbinding te leggen tussen een school die een ontwikkelingsvraag heeft met een school die goed presteert op dat onderwerp. Een ander voorbeeld is het organiseren van een informatieve bijeenkomst over een specifiek thema dat meerdere schooldirecties bezighoudt;

² BOPO: bestuurlijk overleg primair onderwijs en BOVO: bestuurlijk overleg voortgezet onderwijs

³ LEA: lokale educatieve agenda en REA: regionale educatieve agenda.

Niet voor publicatie

Inlichtingen:

Diane Kerbert

06-25367178

diane.kerbert@D66haarlem.nl

Initiatiefvoorstel onderwijskwaliteit

- prestaties inzichtelijk maken;
samen met schoolbesturen prestaties van scholen nog beter inzichtelijk en toegankelijk maken.

Versterken gemeentelijke taken:

8. De gemeente blijft uiteraard inzetten op haar onderwijstaken, waaronder:
  - goede schoolgebouwen;
  - terugdringen van verzuim en schooluitval;
  - brede schoolontwikkeling (school in de wijk);
  - vroeg- en voorschoolse educatie.
9. De gemeente besteedt ook op andere beleidsterreinen aandacht aan onderwijs; zij kijkt bijvoorbeeld in het kader van wijkontwikkeling ook nadrukkelijk naar de routing naar een school en de verkeersveiligheid rond een school;
10. De gemeente stelt zich op als partner van de schoolbesturen; zij zoekt, vanuit haar eigen rol, hoe zij schoolbesturen kan ondersteunen door samen te zoeken naar oplossingsrichtingen indien er serieuze knelpunten zijn, zoals te weinig leerlingen of een tekort op de exploitatie met het risico op het sluiten van de school. Het gaat daarbij niet om het overnemen van het probleem of financieel bijspringen, maar wel om vanuit een gemeentelijk belang te ondersteunen, door bijvoorbeeld in het kader van brede school in gesprek te gaan met partners of in het kader van wijkontwikkeling een plan versnellen of meer prioriteit aan dat gebied geven in het kader van veiligheid. Een ander voorbeeld is het sturen van een brief aan het ministerie van OCW om een plan van een school(bestuur) expliciet te ondersteunen.
11. De gemeente formuleert een aantal ambities ten aanzien van de kwaliteit van onderwijs die in de gemeentelijke begroting worden opgenomen. Hiermee maakt de gemeente expliciet het belang dat zij hieraan hecht. De schoolbesturen zijn primair verantwoordelijk voor de uitvoering. Een aanzet voor deze ambities is:
  - geen (zeer) zwakke PO- of VO-scholen in Haarlem;
  - alle PO- en VO-scholen in Haarlem doen mee aan het landelijke professionaliseringsprogramma;
  - PO- en VO-scholen in Haarlem ondersteunen en inspireren elkaar bij het verbeteren van de onderwijskwaliteit, onder meer door het onderling vergelijken van prestaties en het uitvoeren van peer reviews.
12. In het kader van de decentralisatie van jeugdzorg en de doorontwikkeling van het CJG, neemt de gemeente de regie ten aanzien van een adequate zorgstructuur rond scholen. De gemeente krijgt een grote verantwoordelijkheid in de zorg voor jeugd, waarbij de ambitie is dat zorg *dichtbij* zeer van belang is. Dichtbij, op plekken waar ouders en kinderen al komen; scholen zijn daarin van groot belang. Een goede aansluiting van zorg op onderwijs is daarom cruciaal. Ook gezien de bezuinigingen in het kader van Passend Onderwijs ligt er grote druk op scholen, juist ten aanzien van de zorgstructuur.

Financiering

Het ministerie van OCW stelt financiële middelen beschikbaar voor de kwaliteitsverbetering en verdere professionalisering van scholen. Om invulling te geven aan de prioriteiten uit de Bestuursakkoorden, ontvangt de PO sector (landelijk) jaarlijks een bedrag van € 130 miljoen in 2012, oplopend tot € 150 miljoen in 2015. Voor de VO sector (landelijk) gaat het om een bedrag van € 110 miljoen in 2012, oplopend tot € 133 miljoen in 2015. De ambitie is dat alle PO- en VO-scholen deze middelen daadwerkelijk gaan inzetten om de kwaliteit nog meer te verhogen.

De gemeente stelt financiële middelen beschikbaar vanuit de specifieke doeluitkering OAB die relatie heeft met dit onderwerp (schakelklassen, Passend Onderwijs, doorgaande lijn) en vanuit CJG en transitiekosten jeugdzorg (zorgstructuur). Voor de meeste voorstellen zijn echter geen extra financiële middelen nodig en gaat het vooral om het versterken van bestaand beleid en actief en expliciet uitdragen van onze ambities.

Niet voor publicatie

Inlichtingen:

Diane Kerbert

06-25367178

diane.kerbert@D66haarlem.nl

